

Ukrainan tilanteen vaikutukset Huittisten sivistyspalveluihin

Kuntaliiton Teams-webinaari 13.5.2022

Eija Mattila, Huittisten kaupunki

Lähtötilanne Huittisissa

- Maatalousvaltainen 10 000 asukkaan kaupunki
- Ennen Ukrainan sotaa kaupungissa oli noin 400 muun maan kansalaista, joista noin 80 ukrainalaista pääosin maatalouden töissä
- Venäjän hyökkäystä seurasi ukrainalaisten määrän nopea kasvu
- Kahdessa viikossa noin 50 tulijaa, kolmessa viikossa noin 100, määrä vakiintunut 115:een
- Tulijoista noin puolet on lapsia tai nuoria

Tilanteen haasteellisuus

- Kaupungissa ollut turvapaikanhakijoita, mutta ei vakituista maahanmuuttokoordinaattoria tai kotouttamisryhmää
- Ukrainalaiset eivät tulleet perinteisen turvapaikanhakuprosessin kautta, vaan suoraan yksityismajoitukseen maataloille ja yksityiskoteihin
- Tulijoiden määristä ja heidän tarpeistaan ei ollut tietoa
- Ilmeni valtava määrä tarpeita eri tahoilla:
 - tulijoilla tarve saada tietoa oikeista toimintatavoista, elannosta ja työllistymisestä, asumisesta, lasten päivähoidosta ja koulutuksesta
 - kuntalaisilla suuri tarve auttaa tulijoita kaikin tavoin
 - yrityksillä tarve turvata työvoiman saanti kesän lähestyessä
 - kunnalla tarve pysyä tilanteen tasalla, järjestää tarvittavat palvelut ja valjastaa käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman hyvin

Uusi tilanne, uusi toimintamalli

- Huittisissa perustettiin tilannetta varten tilapäinen poikkihallinnollinen maahanmuuton varautumisryhmä (Mava)
 - Sivistystoimi, elinvoimatoimi, sosiaalitoimi, tarvittaessa myös maatalouspalvelut
- Kokouksia 1-2 viikossa, alusta lähtien mukaan kutsuttiin yhdistykset, seurakunnat, vapaaehtoiset
- Toimivan verkoston kautta kunnalla oli ajantasainen tieto tulijoista ja heidän tilanteestaan
- Kunnan pääroolina oli jakaa tietoa ja koordinoida yhteistyötä siten, että se kanavoituu tulijoiden hyväksi
- Saatiin nopeasti organisoitua avustusjakelua, majoitustietoja, kielikoulutusta, työnvälitystä jne.
- Haasteena varmistaa tulijoiden elämisen edellytykset pidempikestoisesti, ei vain lyhyeksi aikaa

Haasteet sivistystoimelle

- Tulijoina suuri määrä lapsia ja nuoria, joiden palvelutarpeista ei ollut tietoa
- Ei myöskään tietoa oleskelun kestosta: kuinka pitkäksi ajaksi palveluille on tarvetta?
- Kunnan velvollisuudet mietityttivät: miten tulkita esim. varhaiskasvatustilaa?
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilanpuutteet ja henkilöstöpula olivat akuutit jo ennen sotaa
- Miten voidaan auttaa perusopetuksiin ylittäneitä nuoria?

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatuksessa lähdettiin valmistautumaan useamman ryhmän perustamiseen
- Seurakunnalta mahdollisuus vuokrata lisätiloja
- Kysymysmerkkinä se, tulisiko järjestää palvelut kaikille lapsille
- Ongelmana kuljetukset: perheet olivat hajallaan pitkin maaseutua, ei autoja tai julkista liikennettä
- Päädyttiin siihen, että varhaiskasvatuspalvelut järjestetään huoltajille, jotka ovat töissä tai opiskelevat
- Maksuttoman kuljetuksen järjestäminen vain ukrainalaislapsille ei olisi ollut kestävä ratkaisu
- Tällä hetkellä varhaiskasvatuksen piirissä vain muutama lapsi, tarve on kasvava huoltajien työllistyessä

Perusopetus

- Kaupungissa on aiemminkin toiminut valmistavan opetuksen ryhmiä
- Nyt piti nopealla aikataululla järjestää kolme uutta ryhmää: yksi esiopetusikäisille, yksi alakoululaisille ja yksi yläkoululaisille
- Ryhmät eivät mahtuneet koulun yhteyteen vaan sijoitettiin kolmeen eri paikkaan
- Henkilöstöjärjestelyissä onnistuttiin: ryhmien tarvitsemat osaajat löytyivät koulun sisältä ja heille löytyi sijaiset
- Tuen tarve on melko suuri: mahdollinen traumatausta, yhteisen kielen puute, opetuskuulttuurien erot
- Kaikki perusopetusikäiset lapset ja nuoret eivät osallistu opetukseen Huittisissa, vaan etäopiskellen Ukrainaan

Katse tulevaan

- Varhaiskasvatus valmistautuu hoitopaikkatarpeen kasvuun kesän myötä, tilannetta helpottavat kesälomat
- Perusopetuksen osalta valmistaudutaan valmistavan opetuksen jatkamiseen syksyllä
- Ryhmien määrä on vielä täysin auki, tilannetta kartoitetaan yhteistyössä huoltajien ja majoittajien kanssa
- Huittisiin perustettu Porin vastaanottokeskuksen satelliitti, helpottaa palvelujen piiriin pääsyä
- Kunnassa päivitetty valmiussuunnitelma mahdollisten uusien pakolaisvirtojen varalle, majoituspaikkoja lisätty
- Verkostomainen yhteistyö osoittautunut toimivaksi malliksi, jatkossakin käyttöön eri tilanteissa

HUITTINEN 

Kiitos!

HUITTISTEN KAUPUNKI